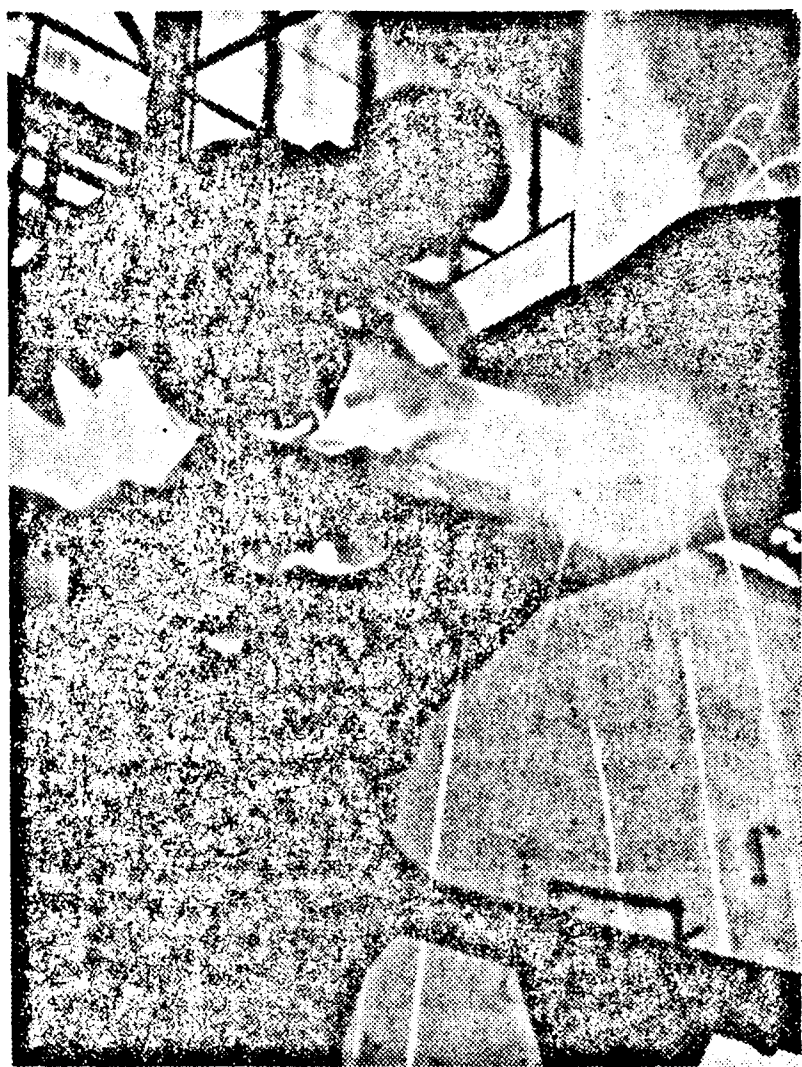

Vörös LOBOGÓ

Az RKP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

A tűz ellenállhatatlan ereje egyégy forrasztja a fémeket.

Chivu Stoica elvtárs látogatása a Német DK-ban

BERLIN. St. Deju, az Agerpres tudósítója közli:

Chivu Stoica elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke Német DK-beli látogatásának második napján feleségével együtt, Mihai Marin külügyminiszter-helyettes és dr. Nicolae Gheneca mérnök, Románia Szocialista Köztársaság Német DK-beli rendkívüli és meghatalmazott nagykövete kíséretében városnéző körutat tett az NDK fővárosában. A román vendégek a berlini városházán megbeszélést folytattak Friedrich Ebert berlini polgármesterrel, az NSZEP KB Politbúrójának tag-

jával. Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke és felesége beírta nevét a városháza vendékönyvébe.

Ugyancsak csütörtök délelőtt a vendégek megtekintették a Brandenburi kaput, ahol Poppe vezérőrnagy, Berlin város katonai parancsnoka fogadta őket.

Délután Chivu Stoica elvtárs, a rákoszori helyezett el a német munkásoktól és a német Friedrichsfelde-i emlékműnél. Ezt követően látogatást tettek a berlini Orlop csapágygyárban, ahol Kurt Winkler, a vállalat igazgatója ismertette az üzem történetét és jelenlegi termelési profilját.

Este a vendégek előadásra vettek részt a berlini Állami Operában.

Az iráni gazdasági kormányküldöttség meglátogatta Ploiesti és Brassó tartományt

Az iráni gazdasági kormányküldöttség, élen Ali Naghi Alikhani gazdasági miniszterrel, szerdán és csütörtökön felkereste Ploiesti és Brassó tartományt. Az iráni vendégeket elkísérte Gheorghe Cioara külkereskedelmi miniszter. A vendégek megtekintették a ploiesti-1 Mai közlekedési gép-

gyárt, a brazi olajfinomítót, a brassói tehergépkocsi gyárt és traktorgyárt és kirándultak Brassó-Pojánára.

Megbeszélés Nicolae Ceausescu, az RKP KB főtájtára és Amir Abbas Hoveida, Irán miniszterelnöke között

Csütörtök délután Nicolae Ceausescu, az RKP KB főtájtára Ion Gheorghe Maurerrel, a Minisztertanács elnökével együtt megbeszélést folytatott Amir Abbas Hoveidával, Irán miniszterelnökével.

A megbeszélésen részt vett Gheorghe Radulescu, a Minisztertanács alelnöke, Gheorghe Cioara külkereskedelmi miniszter, George Marcovescu külügyminiszter-helyettes.

Valentin Vlad, Románia teheráni ideiglenes ügyvivője.

Az iráni kormányfő kíséretében voltak azok az iráni hivatalos személyiségek, akik elkísérték romániai látogatására.

A megbeszélés során kiemelték, hogy a két ország kapcsolatai pozitíven alakultak és kifejezték azt a közös elhatározást, hogy ezeket a kapcsolatokat mindkét nép javára tovább fejlesztik.

A nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről folytatott vélemény-cserét követően a két ország-nak azt az óhaját, hogy a jövőben is hozzájáruljon a népek közötti együttműködés erősítéséhez, a nemzetközi feszültség göcainak fel-számolásához és a béke biztosítá-sához.

A megbeszélés szívélyes légkör-ben folyt le.

Irán miniszterelnökének látogatása hazánkban

BRASSÓ. — M. Moarcás és S. Lucian, az Agerpres külföldi tudósítói jelentik:

A Tömösön töltött pihenőnap után Amir Abbas Hoveida iráni miniszterelnök és felesége, a kíséretükben lévő hivatalos személyek-keggyütt, csütörtök délelőtt elláto-gattak Brassóba. Itt a traktor-gyártók vendégei voltak.

Az üzem bejáratánál az iráni miniszterelnököt Mihai Marinescu gépgyártóipari miniszter, Ioan Marcus, a tartományi néptanács elnöke, Gh. Dumitrescu, a városi néptanács elnöke, valamint számos mérnök, technikus és munkás fogadta.

Emil Oniga, az üzem vezérigaz-gatója ismertette a vendégekkel a román traktorgyártás fejlődését, az üzem szakembereinek azt a törek-vését, hogy lépést tartanak a vilá-gtechnikai legújabb vívmányaival. Hoveida miniszterelnök hangsú-lyozta, hogy az Iránnak szállítan-

dó 15 000 román traktorból az el-ső 900 Iránba érkezett és a meg-rendelő győnteti elismeréssel nyilatkoztak róluk. A magas ran-gu vendég kijelentette, az iráni fél érdeklődéssel várja, hogy román szakemberek közreműködésével megkezdődjék egy iráni traktor-szerelő üzem építése. Ez az üzem komplett technológiai folyamatu vállalat lesz.

A vendégek megtekintették a traktorgyártó részleget és részt vettek a legújabb típusú román traktorok működésének bemutatá-sán.

Az iráni miniszterelnök a követ-kezőket írta be az üzem vendég-könyvébe: „Megtekinttem üzemü-keket és remélem, hogy rövidesen nekünk is lesz ilyen üzemünk Irán-ban. Gratulálok a román traktor-gyártóknak eredményes munkájuk-hoz”.

Ugyancsak Brassóban az iráni vendégek megtekintették új lakó-

negyedeket. Az új Carpați nagy-szálló teraszáról megcsodálták Brassó panorámáját. A Fekete templomban a vendégek orgona-hangversenyen vettek részt.

Délben az iráni miniszterelnök és kísérete gépkocsin Bukarestbe utazott.

Hazaérkezett Gheorghe Radulescu elvtárs

Csütörtök délután Moszkvából visszaérkezett a fővárosba Gheorghe Radulescu elvtárs, a Minisztertanács alelnöke. Románia Szocialista Köztársaság állandó KGST-megbízottja, aki részt vett a Kölcsonos Gazdasági Segítség Tanácsa Végrehajtó Bizottságának 26. ülésén.

(Agerpres)

Moszkvába utazott az ARLUS küldöttsége

Csütörtök délután Moszkvába utazott az ARLUS Főtanácsának küldöttsége, amely a Külföldi Kulturális és Baráti Kapcsolatok Apó-ló Szovjet Egyesületek Szövetségé-nek és a Szovjet-Román Baráti Társaságnak a meghívá-sára látogatást tesz a Szov-jetunióban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 49. évfordu-lója alkalmából. A küldöttséget Du-mitru Balala, az RKP KB-tagja, az RKP Ploiesti tartományi bizottságá-nak első titkára vezeti.

A küldöttség tagjai: Valeriu Pop,

a Scinteia helyettes főszerkesztője Florin Ciorăscu, az Akadémia leve-lőző tagja, az Atomfizikai Intézet tudományos igazgató-helyettese, az ARLUS Bukarest városi tanácsának elnöke, Victor Hoffmann, a brassói Politechnikai Intézet rektora, az ARLUS Brassó tartományi tanácsá-nak elnöke, Stefan Tripsa, a Szocialista Munka Hőse, a vajdahunya-di kohászati kombinát acélföntő-mestere, az ARLUS Főtanácsának tagja, Elena Sereda, az I. L. Caragiale Nemzeti Színház művésznője.

Moszkvába érkezéskor a kül-

döttség fogadására a Szeretvevo repülőtéren megjelentek: F. I. Goli-kov marsall, A. V. Rjabinyin, a Moszkva városi szovjet alelnöke, A. V. Grebnyev, az Izvesztija hely-lyettes főszerkesztője és A. I. Ra-tanov — a Szovjet-Román Baráti Társaság alelnökei és más hi-valatos személyek.

Ott volt Teodor Marinescu, Ro-mánia Szocialista Köztársaság nagykövete a Szovjetunióban és a moszkvai román nagykövetség több tagja.

Ségújabb események, hírek, jelentések, események, hírek

Beszédes számok

A minap összegzték a Vörös Triko gyárban azokat a teljesít-ményeket, amelyeket az üzem munkaközössége az év elején tett és időközben gyarapított felaján-lások megvalósítása során elér-ték. Kiderült, hogy a célkitűzések túlnyomó többségét már sikerült teljesíteni, illetve túlszárnyalni. Így például az összerterelés érte-kénél a felajánlott 500 000 lej helyett 548 000 lejt adott, ugyan-akkor maradéktalanul valóra vál-tották az árutermelés értékének

növelésére vállalt félmillió sz-zeget. Közel állnak a termelési terv fizikai mutatója felett fel-ajánlott termékmennyiség előál-lításához is, a vállalt 40 000 da-rabból ugyanis 36 200 kötőthol-mi készült el. Ugyanakkor 15 he-lyett 18 új választékot írtak át a gyártási folyamatba és 12 helyett 14 új szövésminált tervezték. Ezzel egyidőben a munka terme-lékenysége 0,32 százalékkal emel-tették a célkitűzés fölé.

Ma délelőtt

munkalést tart a városi néptanács végrehajtó bizottsága. Ez alkalommal több kérdés kerül megvitatásra. Így például első na-pirendi pontként az szerepel, hogy miként valósulnak meg a vá-lasztók különböző javaslatai. Ezzel a problémával kapcsolatban Neamtu Nicolae elvtárs, a szervezési osztály főnöke terjeszt elő tájékoztatót. Ezt követően azt vitatják meg, hogy miként teljesít-ték tervfeladataikat a városi néptanács hatáskörébe tartozó gazda-sági egységek. Majd tájékoztató hangzik el a kulturális munka meg-szervezését illetően a téli időszakban. Végül pedig elemzik: hogyan használták fel a városhoz tartozó köz-ségek néptanácsai az önkén-tes hozzájárulásból befolyt összeget.

Vasárnap

a Higiena kisipari termelőszövetkezet legjobb fodrász legújabb rendezvé-nyen, melyre az E-minescu utcai 3. szá-mu egységben kerül sor, résztvesznek ara-di, pécskai és lippai

fodrászok és borbélyok. Lengyel Ala-dár, Jáger György és a szövetkezet többi kiváló szakembere is-merteti a nemzetközi versenyeken szerzett tapasztalatait.

Megnyílt az országos törvényszéki orvostani konferencia

A bukaresti Rákutató Intézet-ben csütörtök délelőtt megnyílt az országos törvényszéki orvostani konferencia, amelyet az Orvostudo-máni Társaságok Szövetsége ren-dezett. A munkálatakon részt vesz-nek miniszterek, akadémikusok, tu-dományos kutatók, egyetemi taná-rok, szakorvosok, valamint számos európai ország képviselői.

Megnyitó beszédet mondott dr. Ion Moraru professzor, helyettes egészségügyi és népjóléti miniszter, a konferencia szervező bizottsá-gának elnöke.

Üdvözlő beszédet mondott Aurel Moga akadémikus, egészségügyi és népjóléti miniszter. Alexa Augus-tin, Románia Szocialista Köztársa-ság főigazgatója, Stefan Milcu aka-démikus, az Orvostudományi Társaságok Szövetségének elnöke, va-lamint Bulgáriából, Csehszlovákia-ból, Franciaországból, a Német DK-ból, Olaszországból, Jugoszlá-viából, Lengyelországból, Magyar-or szágról, a Szovjetunióból érke-zett vendégek.

A háromnapos értekezlet számba veszi a törvényszéki orvostani ku-tatónmunka és gyakorlati tevékeny-ség eredményeit a bűncselekmé-nyek és a balesetek megelőzésében, a törvényesség és a hazánkban ki-alakult új típusú kapcsolatok erő-sítése terén.

Villáminterjú

Fordulópont előtt

Ma este G. B. Shaw re-mekművének, a Szent Jo-hannának felemelő gon-dolatoktól fűzött, nemes szenvedélyű párbeszédei hangzanak el az aradi színházban. A temesvári társulat felkészülten nem könnyű feladatra vállalko-zott e dráma műsorra tü-zésével. Az utóbbi időben gyakoribbá váló gondos, igényes produkciók azon-ban indokolták tessék a bi-zalmat saját erejükben, ké-pességeikben. Mostani elő-adásukra Rappaport Otto-nak, a kolozsvári Állami Magyar Színház rendező-jének irányításával készül-tek. Az újabb premier al-kalmából megkérült: vá-laszoljunk néhány időszerű, az aradi közönséget is ér-deklő kérdéseinkre.

— Mi készítette Önt és az együttest, hogy választásuk éppen erre a színpadi műre essen?

— Shaw drámája — mert a Szent Johanna a szerző vallomá-sa szerint is dráma és nem vigjá-tek — rendkívül időszerű és ko-runak egyik égető kérdését veti fel: a mindenkori Johannák életük koc-kázataival és szembeszállnak a zsarnoksággal, az önkény, az erőszak képviselőivel. Johanna drámáját nem történelmi műnek fogtuk fel, hanem olyan általánosító erejű jel-képnek, amely ma is érvényes. Ez a hős lány kortársunk, mert példá-ga, áldozatvállalása szembeszegül-se utat mutat mindennél, ahol a haladás gondolata élet-halál harc-ban áll a sötétség, a türelmetlen-ség és a korlátoltság erőivel. A kortársi szellemről áthatott szin-ház, amikor klasszikus témájú mű-vet visz színre, nem iskolásfoku történelmi leckét akar tartani, nem etnográfiai kiállítását óhajt rendez-ni, hanem a mához szól. Ez a szán-dék vezetett bennünket Shaw drá-májának színpadra állításakor.

Feljegyezte:
F. T.

(Folytatása a 3. oldalon).

ANYUGDÍJTÖRVÉNY-TERVEZET

MEGVITATÁSA

Válaszolunk olvasóink kérdéseire

FERENCZI SANDOR OLVA-SONK KÉRDEZI: Harminchárom évi munkaidő után 506 lejes nyug-díjjal rendelkezem. Mennyivel fog növekedni nyugdíjam, az új tör-vény alapján?

Az új nyugdíjtörvény I. fejezeté-nek 1. b. szakasza értelmében az 501—550 lejes nyugdíjak 25 szá-zalékkal emelkednek. E szerint Ön-nek 126,50 lejjel emelkedik a nyugdíja s így, január 1-től 628,50 lejes nyugdíjat fog kapni.

TOBB OLVASONK TETTE FEL A KÉRDEST: Milyen új előnyöket jelent a pótnyugdíj-rendszer bevezetése?

A pótnyugdíj-rendszer bevezetése

sét az tette lehetővé, hogy egyrészt, szocialista rendszerünkben megvál-tozott az emberek közötti kapcsolat, előtérbe került a kölcsönös megér-tés és egymás megsegítésének szel-leme, másrészt állandóan növekszik dolgozóink életszínvonal, ami hozzájárul ahhoz, hogy már mun-kásaink alatt gondolhassunk gondtalan öregségünk biztosítására. A pótnyugdíj-rendszer olyan elő-nyökkel jár, melyeket csak a mi szocialista rendszerünk biztosíthat, hiszen célja dolgozóink munkájá-nak, eredményeinek társadalmi elismerése. Elsősorban is azt kell megemlítenünk, hogy a társada-lombiztosítási nyugdíj és a pót-

nyugdíj együttvéve meghaladhat-ják a tarifális fizetést. Azt is hangsúlyozni szeretnénk, hogy a dolgozók 2 százalékos hozzájárú-lásának összege 3—4 év alatt visz-szatérül s azt a további évek so-rán is folyósítják. És még valami: a fizetés, mint ismeretes, nálunk ál-landó növekvő tendenciát mutat. Nos, a pótnyugdíjak az utolsó é-vek megnövekedett fizetési alapján számítják ki, s így ezzel is csök-ken a hozzájárult összeg visszatér-tési ideje.

Alábbi táblázatunk meggyőzően mutatja mennyi idő alatt térül vis-sza dolgozóink 2%-os hozzájárú-lása a pótnyugdíjhoz.

Fizetési kategória	10 évi hozzájárulás			20 évi hozzájárulás			35 évi hozzájárulás		
	A hozzájárulás tel-jes összege	A pótnyugdíj évi összege	Hány év alatt térül vissza a 2%-os hozzájárulás	A hozzájárulás tel-jes összege	A pótnyugdíj évi összege	Hány év alatt térül vissza a 2%-os hozzájárulás	A hozzájárulás tel-jes összege	A pótnyugdíj évi összege	Hány év alatt térül vissza a 2%-os hozzájárulás
Egy munkás, aki 800 lejes fizetéssel kezd munkávé-ít s aki a 35. munkáévben 2280 lejes fizetéssel rendelkezik	2162	1789	1,2	5115	2372	2,16	11 794	3820	3,07
Egy mérnök, aki 1200 le-jes fizetéssel kezd munkávéit s aki a 35. mun-káévben 3433 lejes fize-téssel rendelkezik.	3242	2300	1,4	7686	3571	2,2	17 652	5752	3,1

Mondanunk sem kell, a pótnyug-díj, akárcsak a társadalombiztosítási nyugdíj, adómentes. A leszá-moztatottnak ugyanolyan joguk van a pótnyugdíjjal kapcsolat-

ban, mint a társadalombiztosítási nyugdíj esetében, s a pótnyugdíjat azok is meg fogják kapni, akik va-lamilyen okból kifolyólag (félbe-szakították a munkát és még nincs

meg a szükséges életkoruk, vagy a ledolgozott munkaévek száma) nem jogosultak társadalombiztosítási nyugdíjra.

Ellenállók-e a szálak? Ezt vizsgálja Dusan Gheorghe és Gilea Tamara, a Teba gyár fonodájának laboratóriumában.

ÉLETÜNK FÁKLYÁJA — A nagy családban

- Első találkozás a közösséggel
- Hétfőtől vasárnap reggelig
- Kapcsolat a szülőkkel

Talán nincs is a városnak olyan pontja, ahol ne találkoznánk velük. Korán reggel már utra kelnek, napközben népes csoportokban látjuk viszont őket. Amikor nap sötét, a parkok, a terek is vidám ziborogástól hangosak. A késő délutáni órákban ott ugrá-bugrálnak az utcákon hazafelé menet, anyuka kezét fogva. A nap, javarészt játékos foglalkozásból fontos hely jut a tanulásnak. És talán már rá is jöttünk, hogy az óvodásokról, napközis gyermekekről lesz szó az alábbiakban. Hozzájuk látogatunk el a napokban, óvodás-életük megannyi színes forgatagából gyűjtöttünk egy csokorral.

A beszámolóba nem foglalhatunk bele mindent, hiszen az oktató-nevelő munka óvodás szinten is olyan sokrétű, hogy mindegyikéről nem szólhatunk. S ha nem is térhetünk ki valamennyire, egyet föl-tétlenül hangsúlyoznunk kell, azt, hogy a szülők minden esetben nyugodtak lehetnek: az óvodák, napközis nevelő közössége, az egészségügyi személyzet és a gondozóknak minden alkalommal igyekeznek megfelelni a szülők bizalmának, akik munkába menet az ó gondoskodásukra, szeretetükre, hozzájárulásukra bízhatnak a felcseperedő apróságokat. Nyugodtan vehetik a munkát, a gyerekek biztonságban vannak.

nyílt arra, hogy néhány szülő véleményét is meghallgassuk a kérdésben. A nevelők egyöntetű véleménye mindenképpen az óvoda mellett szól. De könnyű nekik, ők „hazabeszélnék” — vélik egyesek. Olyan nézetek is elhangzottak, hogy amíg lehet tartassuk otthon a gyermeket, ráér majd iskolás korban megszokni a költözést. Főleg a nagyszülők vélekednek így. És vállalkozó a kisgyermekkel járó veszélyeséget s minden szeretteiket igyekeznek a gyerekekre átvinni. És amikor első nap kerül közösségbe a gyermek, sokszor könnyes szemmel, a sarokba félrehúzódva nézi a többiek játékát. Számára idegen ez a világ, hiszen otthon a nagymamánál ezt nem így szokták, nem akarnak enni, kezeltetni, aludni...

A gyerek első találkozása a közösséggel minden nevelő számára megkülönböztetett feladatot jelent. Ezért a „törpéket” olyan óvónőkre bízják, akik rendelkeznek azzal az adottsággal, hogy az otthoni környezetből kikerülő gyerekeket szeretettel, melegséggel átszűsítsék az első „megérkeztetéseket”, beillesztik a közösség parancsaiba, rendbe, fegyelmbe.

Igy tapasztaltuk ezt a 11-es, a 6-os és a többi óvodákban is.

A hatalmas épület ott áll a evp-páztól, a sokszor népes, szurkolóktól hangos lelátók szomszédságában. Földszinti és emeleti termeiben is gyerekbirodalmat rendeztek be. Kiságyak, puha takarók, apró mosdók, törülközők, kicsi szekrények s ki tudná felsorolni, mennyi játék várja a naponta a gyerekeket. És jönnek is a December 30. a Vagon-gvár és a közeli gvárakban dolgozó szülők csemetéi. Vannak sokan olyanok is, akiket hétfőn reggel hoznak ide s csak vasárnap reggel visznek ismét haza, amikor a szülők

Az élet törvénye

Van az életnek első nem triviális csodálatos törvényei, melyek alapján az élet életet kelt és hagy magától. A virág elsőjén magvakból, de az utód megszületését és felvirágzását. Az ember tudatosan cselekszik, életét járja, melyek megvalósításából merül a hétköznapi kis és nagy örömei. Az emberek általában tesznek valamit, nagyrészt hasznosat, mert azt akarják, hogy maradjon valami utánuk. Másoknak, a társadalomnak, a jövőnek. De vannak úres életűek, a jóvőre, akik csak maguknak élnek, nekik nem kell társadalmi munka, nekik nem kell gyermek. Ők csak a mániák élnek és jelszavuk, hogy az élet rövid és ki kell használni. Mindenből vesznek, de adni nem akarnak másoknak.

T. M. ismerősöm színházba, moziba, vendéglőbe jár, tanul, hogy az életben „vigye valamire”, ahogy mondani szokta. Cigaretta és sokat „feketéz”, modern nők tartják magát, gondosan öltözködik és nagyon vidáz a vonalára. De hát mi rossz van ebben? Voltak pillanatok, amikor okos nőnek tartottam. De valami mindig felháborított benne.

Az utóbbi időben ritkábban találkoztunk. Legutóbbi találkozásunk alkalmával szánakozva nézett rám: — Látom, már két gyereked van. De hát minek? Lemaradt és elmaradt mindenről, nem látat már a sok gyerek.

Kedvességéből rámosolyog három éves fiamra és másfél éves kislányomra. „Bájosok” — állapítja meg — de nekem nem kell gyerek. Nem szeretem őket és talán túrelmem se lenne hozzájuk.

Általában kíváncsi kislányom kérdezi meg, hogy ki volt a néni, csak néz utána megszokásból. A gyermeki szív megéri, ha nem is fogja fel a szöveget, kicsi elméjével mindennek az értelmét, de azt megérzi, hogy a néni rosszlelkű.

Sok mindenről lemaradtam? En nem hiszem. A gyerekek, a drága kicsi apróságok mindenért kárpótolnak. Ujjon T. M. fel tudja mérni, hogy mit jelent egy gyermek mosolya, jó étvágya és hajkódása, bájos csoszogása és ragaszkodása az édesanyja számára. Egy kislány kis ing, egy jó étvágyú elfogyasztott ebéd, egy jóabb vonás az ajtófélfán, az első versike, min mind a jobb és jobb öröm. Van miért, van kiért élni! Eléledtem, hogy felneveljem gyermekeimet, egészséges szellemben, a társadalom szellemében, az én gyerekeim is emberek legyenek az emberek között.

Nagy Margit,
a Vörös Triko gyár dolgozója

szüzekváltása lejárt. Popeti Stela igazgató és tíz óvónő irányítja, vezeti az apróságok értelmi fejlődésének kibontakozását és oktatásukat meg arra is, hogyan kell viselkedni, étkezni, játszani közösen, a közösségben. Persze sokan naponta hazatérnek otthonukba. Ezért is szervezték meg itt egy munkát, hogy a nevelő és gondozó személyzet is váltásban dolgozzék. Százalékosan több gyereket nevelnek naponta, százalékosan több gyereket tanítanak arra, hogy amíg édesanyja és édesapja a munkahelyen dolgozik, nekik ott az óvodában kell elkezdeni az élet ábráját.

Nagyon fontos az, hogy az óvodás gyermek szülei egyetemes nézeteket valljanak, egyetértésnek az óvoda célkitűzéseivel és a családban kifejtett nevelőmunka ne legyen keletkezője az óvodai nevelésnek. Ezért tartanak olyan szoros kapcsolatot a szülőkkel. A szokásos, havonta megtartott szülői értekezleteken kívül naponta a szülők rendelkezésére állnak. A gyűlések szerveztek, egy-egy nevelő jellegű előadást olvasnak fel, általános szempontokat taglalva. De naponta külön „konzultációkat” tartanak s ezeken is akad megbeszélendő: az óvoda általános kérdéseivel kapcsolatos probléma. A 6-os számú óvodában — a szülői bizottság elnöke Vasiliu Smaranda — a December 30. gyár óvodájában — a szülői bizottság elnöke Caluser Sarolta — a Vörös Triko gyárban és a többi óvodában is ugyanígy tapasztaltuk. A szülők érdeklődnek s ha kell, munkával is hozzájárulnak egy-két óvodai kérdés megoldásához. Tudják, mindezt gyerekeik érdekében teszik s ezért a szabaddi egy részt is rászánják a közösségi munkára.

„A kislány, ha reggel elmegyek, megkérdezi: Énnem mit hozol? A válasz tréfás, tréfas komoly: A talgán egy új város hozok, s jönnek papucsban nagy Diesel-mozdonyok... Kacag, — s aranykajakja csupa fény mint nyáruzó diófdk telején.”

(Ion Brad: Boldogságfelelős című költeményéből).
Tóth Balázs fordítása

A korán születő novemberi esteben önként mellém szegődött, talpraesett kis utikalauzunk magyarázatát követve, valóban eljutottunk a keresett címre. Az elfüggőnyözött ablak mögül fény és vidám beszélgetés szűrődött ki a fekete burkolozott utcára. Jól sejtettem, hogy az esti órákban bábok otthon — és főleg együtt — találjuk a családot.

Megkocogtattuk az ablaküveget. Vékony gyerekhang felelt: — A kulcs fel van akasztva!

A kulcs? ... Persze, persze. Idevalósának vagy családagnak gondoltak a bontók.

— Itt laknak Katonák? — érdeklődtem úgy az ablakon keresztül.

Néhány másodperc múlva nyílt a kapu. Fiatal, 15 év körüli lányka állt előttünk. (Pirosk, aki most végezte a nyolc osztályt).

— Igen, itt laknak. ... A tágas szobában, ahova belepáztunk, már voltak vagy nyolcan. Az asztal mellett, a kályha körül üldögéltek. A szülők és néhányan — a kisebbek és az egyik idősebb báty, Pál feleségével és kis fiával — a gyerekek közül.

Az ismerkedés gyorsan ment, a hangulat is hamar felmelegedett. Szíves szóval, kedvesen fogadtak, mint az olyan háznál, ahol hozzá vannak szokva, hogy esténként sokan összegyűlnek, örökösen beszélgetnek.

Téma, megvitatásra váró kérdés mindig akad benn Katona Mihály bácsi családjában, hiszen feleségével, a még mindig fiatalos mozgású, mosolygós arcú Mari nével tizenkét gyermeket nevelt fel, s egy kivétellel (Jucika Kudzsiira ment férjhez) valamennyien Pécsen laknak; hatan még odahaza

Hétkilós fehérkenyér

lapot szedett elő. Erre jegyezte fel kronológikus sorrendben gyermekei nevét, a születési évet, hónapot, napot.

— Ez mindig kisegít, ha véletlenül hibát véték a felsorolásnál — jegyezte meg mosolygva.

A szoba ajtaja hirtelen szélesre tárult. Magas, szőke, megnyerő arcú fiatalember toppant be, egy fiatalasszony társaságában.

— Imre fiam és a felesége — ismertetett meg Mihály bácsi a legújabb jövevénye. — Sofőrnék tanult Aradon.

Már csak tanultam — szólt meg Imre, mintegy helyesbítve apja kijelentését. — Napok kérdése és kezdetét veszi a vizsga.

Közben a falról lekerült a nagy családi fénykép. Akkor készült, amikor az ikrek hat hónaposak voltak. Rajta vannak mind a tizenné-

gyen. Csupa szép, egészséges arc. Jó nézi őket. Az egész kép valami csöndes, nyugodt derű sugároz.

Mellel jóval kisebb, levelezőlapnyi fénykép: három egyformán öltözött, nagyon bájos fiatal leány: Julianna, Tünde, Ilonka.

— Ugy néztek meg őket, hogy amikor végimentek a pécsai főúton, minden tekintet utánuk fordult... Tudja hol készült a ruhájuk? A legelőkelőbb szalonban!

— hamiskás mosoly játszadozott

gyen. Csupa szép, egészséges arc. Jó nézi őket. Az egész kép valami csöndes, nyugodt derű sugároz.

Mellel jóval kisebb, levelezőlapnyi fénykép: három egyformán öltözött, nagyon bájos fiatal leány: Julianna, Tünde, Ilonka.

— Ugy néztek meg őket, hogy amikor végimentek a pécsai főúton, minden tekintet utánuk fordult... Tudja hol készült a ruhájuk? A legelőkelőbb szalonban!

— hamiskás mosoly játszadozott

gyen. Csupa szép, egészséges arc. Jó nézi őket. Az egész kép valami csöndes, nyugodt derű sugároz.

Mellel jóval kisebb, levelezőlapnyi fénykép: három egyformán öltözött, nagyon bájos fiatal leány: Julianna, Tünde, Ilonka.

— Ugy néztek meg őket, hogy amikor végimentek a pécsai főúton, minden tekintet utánuk fordult... Tudja hol készült a ruhájuk? A legelőkelőbb szalonban!

— hamiskás mosoly játszadozott

gyen. Csupa szép, egészséges arc. Jó nézi őket. Az egész kép valami csöndes, nyugodt derű sugároz.

pontosan huszonhatan vagyunk, a kisunokákkal együtt persze, — a beszéd fonálát ismét a családfő vette át.

— Bizonyára nem volt könnyű Mihály bácsiéknak annyi gyermeket felnevelni! — félig kérdés, félig állítás ez a nagyon szokványos mondat.

— Nehéz volt. — Egyszerű tényként hangzott a válasz. — De már elfelejtettük. — Mari néni egyetértően bólintott. — Az öröm maradt meg s az elégedettség, hogy mind a tizenkét gyermek, egészségesek, hogy a nagy fiúk és a nagy lányok megtalálták helyüket az életben. Tudják, én egyetlen gyerek voltam. Az apám akkor halt meg, amikor még be sem töltöttem a két esztendő. Nagyon rossz volt testvérek nélkül. Hát azért is örülök én, hogy nekünk ennyi gyerekek vannak. És nagyon büszke vagyok rájuk. Csak azt nem tudom, ők büszké-e ránk? — Mihály bácsi csendesen mosolygott.

Nem kérdeztük meg a gyerekeket. De az a tisztelet, szeretet, ahogyan szüleikkel beszéltek, az a tény, hogy esténként, ha csak rövid félórára is, de itt a családi háznál gyűlnek össze egy kis beszélgetésre, minél többet mond.

... Az óra kismutatója már a hetes számon is jóval túlhaladt. Elkészönünk, hiszen vacsoraidőben nem illik sokáig zavarni. Ők meg körülhílik a hosszú asztalt, Mari néni középre helyezi a párolgó étellel teli lábat és nagy szeleteket vág az őridő, hétkilós fehérkenyéből, amely — úgy érezzük — itt e népes családban a bőség, a termékenység szimbólumává magadik.

B. Mandits Katalin

Déléleti foglalatosság a Teba gyár gyermekotthonában.

Játósótárak.

KÉT
ÜVEG
BOR

GÁBORKA

Már jó ideje benne járunk a tanévben. A padokban ülő tanulók arca kezd egyre ismerősebbé válni, az arcvonások egyre többet találkoznak az elhangzott nevekkel, s már ismerem is őket: ez Kiss László, ez meg Nagy Erzsébet, amez meg Kovács Mari, és így tovább.

— Gáborka, ne mozogj annyit — hangzik hirtelen az egyik órán.

— Ki az a Gáborka? Egy his élnékemű lurkó. Megnéztem, önkénytelenül nekem is „Gáborka” csúszott ki a számon.

— Na, na, Gáborka, csak nyugodtan!

S ezzel Gáborka visszatavonult az állagcs diákok közé. Kéthárom nap múlva egy hozta a sor, hogy ismét feleltetem, s megkezdtem a gyerekekben szereplő, mint ahogy vártam. Amikor átvittem az ellenőrzőjét, az én tanulóm arcvonásai átalakultak.

Amiről beszélünk kell

— Gáborka, te sok mindenre nem tudtál felelni — világoztam fel, s amikor a helyére ment s padra hajtott fejét, sime kezdett, fordítottam a beszédem: — De ne keseredj el, mert ügyes fiúnak ismerlek. Egy kis ügyezettel bizonyára egész jó jegyekkel fogod kijavítani. En majd figyellek.

Miért ilyen érzékeny? — tudnóttem. No, majd meglátjuk, mi lesz a többi órán. A fiut, szerencsére nem törté le a kudarc, sőt erősen igyekező lett. Hozzá-hozzá szót ügyesen, értelmesen. Féltem eleinte, hogy elveszti önbizalmát, és akkor művészet lesz a könyvvél megbarátkoztatni. De egy-két dicséret, egy kis biztatás, egy-két barátságos barack a kólabakjára, a fiuban fenntartotta az igyekezetet. Meg aztán Gáborka maradt, s Gáborka így, Gáborka úgy, nem vadult el a kis legény.

Sőt, különös ragaszkodást vettem észre nála. Amikor kiengedtem az osztályt, legőbbjűk vágtatott az udvarra, be a sűrűjébe. Gáborka nem. Gyakran ott látom kuncsorogni körülöttem. Hozzon egy történelem téképet, vagy ezt, vagy azt? Minduntalan ajánlkozott valamire. Sokatlatan ez a nagyfokú ragaszkodás. A legtöbb tanuló ragaszkodik tanárjához, különösen, ha szünetben, vagy órán is egy-két kérdéssel érdeklődünk kité, milté felől. Hogyan tanul: otthon, merre vultál vadászni, ki a barátod, stb. De Gáborka tultett mindenkin. Szünetben.

De vajon pótolhatja-e egészen? — Hol laktok?

— Nicaorá bácsiéknál. Ott van egy szobánk.

— Hát ő ki?

— A Butorgyárban dolgozik.

— Rokon?

— Nem, de igen szeretem, mert helyenvaló ember.

Helyenvaló! A fiu hallhatta valahol ezt a kifejezést, de Nicaorá bácsi valóban helyenvaló ember. A családját, kislát szereti. Esténként szobáall Gáborkával is. Hogy megy a tanulós, csikos? — kérdegeti. Vasárnaponként, amikor kislátával, a helyes Cornellán sétálni megy vagy moziba, vízi Gáborkát is. S ő meg, velük, boldogan szorítja Nicaorá bácsi erős tenyerét, m'kor egy-egy fogalmasabb helyen díkelnek a kocsiún.

— No, jól van. Gáborka. Ugyes fiu vagy. Most eredj játszani egy kicsit, mert mindjárt kezdődik az óra és számot kell adnod arról, hogyan és mit vult a régi Egyiptomban.

Gáborka kez megnyugodni. A „helyenvaló” szomszédok, a körzeti orvos, a nevelő egy-egy biztosság, egy-egy támpont, amelynek tudatában a kicsi ember pótolni igyekszik a veszteséget, a hiányt.

De vajon pótolhatja-e egészen? — Princz Pál tanár

Fordulópont előtt

(Folytatás az első oldalról)

Tudomásunk szerint
Önök ez az első találkozó
a temesvári társulattal.
Hogyan összegezték az e-
gyüttműködésük idején szer-
zett tapasztalatokat?

— Mindenképp szeretnénk hangulatosítani, hogy szerencsésnek tartom Shaw drámájának műsorba iktatását. Jóllehet első pillanatra merésznek tűnik, hogy ilyen nagy művészi feladatot bízunk fiatal és tapasztalatlan színészekre, a gyakorlat mégis azt mutatja, hogy a nagy feladatok fokozott erőfeszítésre készítenek az együttest. Olyan művészi energiaforrásokat tárnak fel, amelyek közepes vállalkozások nem tudnának felszínre hozni. A temesvári Állami Magyar Színház perspektíváját, a jövőben kialakítandó művészi profiljának lehetőségeit mérlegelve, az a meggyőződésem, hogy ennek a profilnak a fiatalok játéktípusára, a főiskolán megapozított játéktípusra kell építenie. Annál is inkább, mivel a színház viszonylag idősebb tagjai is, mint Fábán Ferenc, Sinka Károly, Makra Lajos, Kiss Erzsébet és mások ugyancsak a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István színművészeti főiskolán végeztek tanulmányaikat.

Tulajdonképp állíthatom, hogy a hánati nézők jogos bizalommal tekinthetnek a most kibontakozó formálódó színház további működésé és megvalósításai elé. Változatos, vonzó és izgalmas repertoár kialakításával, nyugtalan és kereső alkotói légkör meghonosításával, a színpadi kifejező eszközök szüntelen gyarapításával és csiszolásával és nem különben újabb tehetséges színészek szerződtetésével, a társulat képessé válhat a nézők várakozásának, fokozódott igényeinek kielégítésére.

A Szent Johanna temesvári bemutatója, a közönség reagálása kettős tanulsággal szolgált. Ismételt kiűnt, hogy ócska igényes

és magasszínvonalú műsor teremthet hamisítatlanul izgalmas színházi légkört, készítheti a színészeket maximális erőfeszítésre. Ugyanakkor világossá vált az is, hogy fiatal művészek, mint Borbáth Julia, Székely Eva, Szélyes Imre, Ferenczi Csongor, Vértess József és mások olyan erőteljes tehetségek, akiknek nevével még sokszor találkozhatunk majd a színházi közvélemény és akiknek alakításaitól jogilag várhatunk sokat a nézők. Mindezek alapján úgy érzem, nyugodtan kijelenthetem, hogy a temesvári együttes fordulópont előtt áll.

— Engedje meg, hogy következő kérdésünkkel távolabbi tájakra kalandozzunk.

Köztudomású, hogy a kolozsvári Állami Magyar Színház a hazai színházi kultúra élvonalába tartozik. Szeretnénk, ha ennek az Aradon is nagyrabecélt társulatnak jelenlegi munkájáról, terveiről említene néhány szót.

— A kolozsvári együttes fővárosi vendégszereplésre készül, amelynek során egy hazai drámat, továbbá az EMBER TRAGÉDIÁT és Thornton Wilder: A MI KIS VÁROSUNK című alkotását mutatja be. Bukaresti utunkat megelőzően — december elején — el látogatunk majd Aradra és Temesvárra is, megpedig Madách remekművével. Az érdeklődőknek még elárulhatom, hogy mostani repertoárunkban szerepel a többi között Bíró Lajos: Sárga lilium, Dürrenmatt: A nagy Romulus című műve, Euripidesz tragédiája, a Trojai nők, J. P. Sartre átdolgozásában, Camil Petrescu Velencei története és Shakespeare Romeo és Juliája. E két utóbbit én rendezem. Végül még csak annyit, hogy a Velencei történet főszerepében Kovács Györgyöt, a Nép Művészt láthatja a közönség.

Kilenc forduló után

...Az A-osztályban

Amikor tavasszal ismertté vált az A-osztályba feljutó két B-ligás együttes, sokan azt mondták, hogy a Bukaresti Progresul a második csoportban aligha tudta volna kiharcolni az első helyet.

Most pedig a 9. forduló után elég egy pillantást vetni a táblára s máris csodálkozva vonjuk fel szemöldökünket.

1. Progresul 9 5 3 1 11 6 13

Először csak arra gondoltunk, hogy a bukarestiek elegáns formában akarják átnyújtani névjegykártyájukat az A-osztályban, de amikor fordulóról fordulóra jó játékokat produkáltak s szorgalmasan gyűjtögettek a pontokat, már mindenki felfigyelt.

Csak a kilencedik kilencven percen tört meg a varázslat. Bár ideiglegesen jobb játékokat nyújtotta a Progresul, mégis vereséget szenvedett a múlt évi bajnoktól, a Petrolulól. Egyöntetű volt az a vélemény, hogy a döntetlen realitás lett volna. A vereség ellenére listavezető maradt a Progresul. Híve az előző kilencedik A-osztályú együttes, a Craiovi Stinta is vereséget szenvedett Pitestén.

Melyik csapat lesz az őszi bajnok? Erre a kérdésre alighanem csak november 20-án kapunk választ. Az utolsó fordulóban kerül sor a Stinta—Progresul mérkőzésre. A vendéglátó a craiovi csapat lesz.

A középmezőnyt alkotó öt csapat: Bukaresti Dinamo, Petrolul, Farul, Pitesti Dinamo, Rapid nincsen nagyon leszakadva. Kis szerencsével némelyikük akár az őszi bajnokságot is megszerezheti, annál is inkább, mivel a 6. fordulóból elhalasztott Farul—Petrolul mérkőzés esetleges eredménye tizenkettőre növelheti a két csapat egyenlő pontszámát.

Lejebb haladva az utolsó hét csapat következik: 8. 7 és 6 ponttal. Köztük az UTA is. A November 6-i forduló minden bizonnyal szétszórja ezt a hetes mezőnyt. At-

tartunk, hogy az UTA is lejjebb kerül egy hellyel.

Az eddigi 63 mérkőzésen 165 gól született. Ez 2,66-os átlagot jelent, ami az 1965—66-os bajnokság 2,78-as gól átlaga alatt marad. Az UTA csak Lázárként részesült még ebből a góltérmezből is, legálább is ami az adott gólokait illeti, mindössze 7 gólt ért el. A legkevesebb mérkőzést az UTA nyerte, egyet. A textilgyári együtteshez fűződik azonban a legtöbb döntetlen eredmény, számszerint 5.

Hacsak az odahaza lejátszott mérkőzéseket vesszük figyelembe, az első helyen a Progresul áll. Hat mérkőzésből 9 pontot szerzett. A vendégszereplő eredményeit összegezve a craiovi Stinta szerepelt a legjobban, öt pontot sikerült összeszűgyítenie. Most már valamennyi csapat szerzett pontot idegenben is. A Jul az UTA-tól vette el mind a két pontot, a Politechnica pedig

...A tartományi bajnokságban

A tartományi labdarugó bajnokságban, amelyben városunk két együttes képviseli, kilenc forduló zajlott le. A kilenc találkozó után most már bizonyos képet formálhatnak magunknak a csapatok képességeiről, az erőviszonyokról. Ezért próbáljunk hát rövid visszajárlást tenni az eddigi teljesítmények-re.

Akik jelen szoktak lenni a tartományi együttesek mérkőzésein, sok verbális küzdelmet láthatunk. A férfias, kemény játékon túl nem ritka eset, amikor a színvonal is elég jó. Számos nagyserűen felépített támadást, mintaszerű gólokat láthatunk mind az aradi csapatoktól, mind a vendégegyüttesektől.

Az eddigi látottak és tapasztaltak alapján kétségtelenül az UMT teljesítménye a legkiegyensúlyozottabb. Találkozott általában féltékeny biztonsággal nveri nemcsak otthon, de idegenben is. Bizonyíték erre, hogy Margina példánál 6:0-ra győzött. Gólarányuk szinte behozhatatlan: 25:3!

Ha nem is ilyen nagy, de esélye az aradi Tehának is van az első hely megszerzésére. A textilgyári együttes szintén a bajnokság megkezdése óta tartja jó formáját s néhány fordulóval az első, jelenleg pedig a második helyen áll. Hazai találkozóit a Teba is elég biztosan nveri, sőt idén az idegenben lejátszott találkozóin is jól szerepelt. Csupán két mérkőzésen szenvedett minimális vereséget. S noha a csapatot a közelmúltban megvált három játékos (Gyence, Biscu és Braia) Szica edző véleménye szerint ez nem fog meglepőzni a csapat további teljesítményén, mert a helyükre elfoglalt játékosok is biztató teljesítményt nyújtanak. Ami a csapat gólképességét illeti, ezzel sincs különösebb baj, hisz a kilenc találkozóon 16 gólt rúgtak (átlagban közel kettőt mérkőzésenként) s csupán hetet kaptak (nem egészen egyenlő forduló következő mérkőzésein s elsősorban a két rivális közötti találkozókon valószínűleg elől majd, de az is lehet, hogy még inkább benyomódik az UMT és a Teba közötti versengés.

Városunk másik tartományi együttese, az ICA már mérskéltett teljesítményt nyújt. A közönségi együttes különösen idegenben szerepel gyengén, amit bizonyít a kiszárlások alkalmával kapott sok gól. (A kapott gólok száma 15). Vasárnapi

Konstancáról hozta el az egyiket. A vendégszereplő eddigi 13 alkalommal győztek. Döntetlen eredmény 16-szor született. Három csapat, a Stinta, Petrolul és a Farul hazai pályán még nem szenvedett vereséget. A craiovi együttestek még csak pontot sem vesztek odahaza, mind a négy mérkőzésük megnyerték.

Az UTA október 23-án Temesváron veszítette el „hazai veretlenségét”. Erdekés az is, hogy a góllövő lista éllovasának Ionescunak a csapata, a Bukaresti Rapid csak a 7. helyen áll.

Az idei sorrendben a 49. labdarugó bajnokság őszi idénye szoros küzdelmet és több nagyszerű mérkőzést hozott. Hatalmas küzdelem folyik minden egyes helyezésért, minden egyes pontért. Sajnáljuk, hogy ebben a színjátékban az UTA-nak már évek óta csak epizód szerepek jutnak.

Réhon József

biztos győzelmével a jóképességtől Dettai Furnir felett (3:0) azonban most már esélye van felzárkózni a középmezőnybe.

Ha az ICA teljesítményét a vártnál gyengébbnek találjuk, annál elismertebb szőlőhunk rajonunk tartományi együtteséről, a Pécsai Progresulról. Batrin Dániel edző, úgy látszik, megtalálta azt a játékoskeretet, amely képes felküzdeni magát az élcsoportba, a pécsai szurkolók nem kis öröme. Különösen utolsó találkozóin nyújtott nagyszerű teljesítményt az együttes. Ezek közül kiemelkedik a Teba elleni 1:0-lás győzelem és a vasárnapi pontszerzés Csákován (1:1).

A kieső zónában jelenleg két együttes helyezte a legnehezebb. Ez a két csapat: a Margina Chimia és a Karáncsehi Victoria. Azonban a karáncsehi együttes legutóbbi mérkőzésein nyújtott biztató játéka arra enged következtetni, hogy ez a csapat elkerülheti a kieső zónából. Ez esetben a Margina mellett veszélybe kerülhet a lugosi együttes.

Ezvekből kilenc forduló után a bajnokság állása a következő:

UMT	9 8 0 1 25: 5 16
Teba	9 7 0 2 16: 7 14
Lupatorul	9 5 2 2 17:12 12
P. Progresul	9 4 3 2 18:11 11
Electromotor	9 4 3 2 15:12 11
Tem. Soimii	9 4 2 3 12:10 10
Csáková	9 4 1 4 10:12 9
Furnir	9 4 1 4 11:14 9
ICA	9 4 0 5 12:15 8
Tractorul	9 3 1 5 15:13 7
Ceramica	9 2 2 5 11:15 6
Lugos	9 3 0 6 11:27 6
Ks. Victoria	9 1 2 6 9:17 4
Margina	9 1 1 7 12:26 3

Juhász László

IDOJÁRÁS

Az aradi Meteorológiai Intézet jelenti: Ma, november 4-én változó idő. Napközben felhőfelvonulások, kisebb helyi esőkkel. Mérsékelt déli, majd délnyugati szél. A hőmérséklet kissé emelkedik. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet —4—8, a legmagasabb nappali hőmérséklet 14—18 fok között változik. Reggel helyi ködképződés.

Várható időjárás november 5—6-án: változó idő, helyi esőkkel. A hőmérséklet állandóság.

RÁDIO

Péntek, november 4.

BUKAREST I.

5 Hírek. 5.06 Reggeli zenés műsor. Közben 5.30 Torna. 6 Hírek. 6.15 Falusi híradó. 6.35 Hírdetések. reklámok. 6.45 Vidáman köszönt a pionír. 7 Hírek. 7.15 Indulók. 7.25 Műsorismertetés. 7.30 Könyvzene. 8 Lapszemle. 8.10 Szerelmes dalok és népi táncok. 8.25 Irodalmi pillanat. 8.30 Orvosi tanácsok. 9.35 A szovjet zene hete. 10 Hírek. 10.03 Sorin Vinátoru; Dalok és kórus feldolgozások. 10.15 A furulyától a nagy együttesekig. 10.30 Tudni akarom! 10.55 Iolanda Mărculescu és Nicolae Florel énekel. 11.20 Kulturális műsor. 11.35 Könyvzene. 11.45 Népzenei előadók. 12 Hírek. 12.07 Műsorismertetés. 12.10 Lehar: Paganini című operettjéből. 12.30 Dalok. 12.45 A szovjet zene hete. 13.15 Esztrádmusika. 13.30 Népi muzsika. 14 Hírek. 14.08 Könyvzene. 14.40 Constantin Iliescu énekel. 14.50 Vizálásijelentés. 15 A konstanciai Bruteleul zenekar műsora. 15.20 Hírdetések, reklámok. 15.30 Zenei kaleidoszkóp. 16 Hírek. 16.15 Tanegők. 16.30 Felolvasás. 16.40 Livius Comes: Kórusművek. 16.50 Nicolae Sarpe gondolkodik. 17.10 A haza szolgálatában. 17.40 Részletek Grieg: Peer Gynt című darabjából. 18 Hírek. 18.03 A Föld körül. 18.15 Zenei variáció. 18.40 Rádiószimponium. 19 Egy dal az On címére. 19.35 Román melódia hangverseny. Közben 20 Esti rádióuzsiga. 21.05 Szülőlk figyelmébe! 21.20 Könyvzene. 22 Hírek. 22.20 A főváros hangversenyeiméből. 22.50 Kis kórus hangverseny. 23.05 Könyvzene. 23.52 Hírek.

BUKAREST II.

7.30 Hírek. 7.45 Operett táncok. 7.55 Könyvzene. 8.10 Műsorismertetés. 8.15 Esztrádmusika. 8.30 Olteniál folklór. 9 Hírek. 9.03 A szatmári szimfonikusok műsora. 9.40 Keringők. 10.05 Rádiójáték. Cuzzani: A centesztár hajnalban meghalt. 11.41 Könyvzene. 12 Iskolások műkedvelő együttesei. 12.10 Az öt éves terv ritmusában. 12.30 Könyvzene. 13 Hírek. 13.05 Műsorismertetés. 13.08 Új folklórunkból. 13.20 Könyvzenei szórólísták. 13.45 Corina Barbulescu énekel. 14 Népdalok. 14.30 Déli hangverseny. 15 Hírek. 15.10 Zenei portrék. 15.30 Meseműsor. 15.45 Népdalok. 16 Violel Ban énekel. 16.15 Orvosi tanácsok. 16.20 Táncok. 16.30 Dallamok. 17 Hírek. 17.10 Folklór-műsor. 17.30 Debussy zenéjéből. 17.45 Építkezési remekművek. 18 Moniuszko nyitány. 18.15 Hírdetések, reklámok, muzsika. 18.35 Folklór feldolgozások. 19 Hírek. 19.05 A mikrofónnal: Achim Stola. 19.30 Jókiszakát gyerekek. 19.40 Leoncavallo: Bajazzok című operájából. 21 Hírek. 21.05 Könyvzenei szórólísták. 21.25 Koreográfus témák. 21.40 Berlin szimfónia. 22.18 Muzsika. 22.30 Irodalmi pillanat. 22.35 Kedvelt dalom. 23 Hírek. 23.10 Lemez antológia. 23.52 Késő éji dallamok. 0.52 Hírek.

TELEVÍZIO

PÉNTEK

18.00 Adás gyermekeknek és iskolásoknak.
 18.50 Hírdetések.
 19.20 Közlekedünk szabályosan.
 19.30 Műkedvelő képzőművészek műtermében.
 19.45 Zenei vizsga... Doina Badeavul.
 20.00 A hét.
 21.00 Avangpremier.
 21.15 Teleklubozás.
 21.45 Személyek lexikonja. B betű.
 22.25 Románok.
 22.35 Éjszakai TV híradó.

FILMEK

MURESUL: Asszonyok (10. 14. 16. 18. 20).
 STUDIO: Werner Holt kalandjai (10. 14. 17. 20.30).
 VEAC NOU: Vidám fiúk. Kiegészítés: A tü. (11. 14.15. 16.13. 18.15. 20.15).
 IFJUSÁGI: Hőség (16. 18. 20). 11 órakor matiné: Találkozás Ischiában.
 VICTORIA: Iguana éjszakája. (14. 16. 18. 20). Vasárnap 11 órakor matiné.
 PROGRESUL (Ujarad): Szegénylegények. Kiegészítés: Az idő meghódítása (16. 18. 20). Vasárnap 11 órakor matiné.
 SOLIDARTÁTEA (Gáj): Fantomas (18. 20. Vasárnap 15. 17. 19).
 MIKELAKA: Tom Jones (17. 19).
 CFR (Grádité): Winnetou II. (17. 19. Vasárnap 15 órakor matiné).

A VIDEKI MOZIK MŰSORA:

PECSKA: DACIA: Különleges küldetés. VICTORIA: Az L-alaku szoba.
 NAGYLAJ: Három lépés a földön.
 KÜRTÖS: Victoriei út.
 VILAGOS: Tamás bátya kunyhója.
 PINKOTA: A fehér szoba.
 VINGA: A nürnbergi per.

Fontos közlemény!

Az Arad városi Közönségi Igazgatósága a lakosság tudomására hozza, hogy NOVEMBER 5-ROL 6-RA (szombatról vasárnapra) virradó éjjel, EJJÉLTOL REGGEL 6 ÓRAIG

teljesen szünetel a vízszolgáltatás a városi vízvezetékben.

Felhasználók az érdekelteket, hogy tárolják az erre az időre szükséges vízmennyiséget.

Mindig jólöltözött akar lenni?

Vásároljon készruhákat

AZ IPARI CIKKEKET ARUSÍTÓ HKSZ SZAKOZLETEIBEN, AHOL GAZDAG VALASZTEKBAN TALALHATOK:

télikabátok, őszi és átmeteti kabátok, kosztümök, blúzok, ruhák, gyapjú, pamut és műszál-anyagokból.

Eladás havi részletfizetésre is! Konfekcióáru vásárolva pénzt és időt takarít meg.

A törvénszéki orvostan román úttörői

„Ha kortársaink az irigység miatt nem is beszélnek többet rólunk, lesznek még emberek, akik pártatlanul és szenvedélymentesen nekünk adnak igazat!”

Az idétől megárgult lapon olvasható fenti kézírás sorokat Mina Minovici orvosprofesszor, a ro-

az emberiség szolgálatába szegődött tudós bámulatos tevékenységéről. A hatalom akkori urai, bár rendszerint mostohán bántak a román nép fiaival, kénytelenek voltak elismerni érdemeit és megalapítójáról, Mina Minovici orvosprofesszorról neveztek el a Törvénszéki Orvostani

ményezési rendszer főrszt ma is fennáll.

Mina Minovici életének és tevékenységének „ujlenyomataival” — a szakemberek terminológiájával élve — már az első lépéseknél találkozunk a bukaresti Törvénszéki Orvostani Intézet megalapításával. Hálás tanítványai 1937-ben az épület előcsarnokában elismerésüket kifejező emléktáblát helyeztek el. Innen lépő vezet a dokumentációs könyvtárba. A tudomány és a valóság szentélyét nagy körültekintéssel és anyagi áldozatok árán a nagy tudós szervezte meg és hozta létre kortársai és utódai számára. Az itt található több mint 12 000 kötet egyharmadát Minovici professzor adományozta, s magában foglalja az összes szakmunkákat, amelyek az ő idejében a világon megjelentek. A ritkaságok közül a könyvtárhoz nemcsak az 1866-ban Frankfurtban megjelent Törvénszéki Orvostani problémák című vaskos kötetet, amelyhez hasonló állítóg csak 2—3 van még a világon. A múlt nagy értéki művei mellett a könyvtár az érdeklődők rendelkezésére bocsátja a világ minden részéből beszerzett legfrissebb újdonságokat.

A Törvénszéki Orvostani Múzeum szintén Minovici professzor adománya, s a szakemberek rendkívül értékes és hasznos anyagot találhatnak itt törvénszéki orvostani

tudományos kutatásaihoz. Az intézet laboratóriumai sokoldalú tudományos kutató munkáról tanuskodnak. Ezek a tanulmányok az emberre vonatkoznak és felölelik az orvostudomány minden ágát. A 12 laboratórium — négyszer több mint tíz évvel ezelőtt — sajátosságát nem a berendezés vagy valamilyen más külsőség jelenti, hanem a tartalmas munka, amelyet néhány évtizeddel ezelőtt törvénszéki orvostanunk megalapítója indított el. O terelte a büntetőjogi kutatómunkát az igaz tudományos kutatás és ennek gyakorlati alkalmazása útjára. Dr. Minovici, a haladás szolgálatába szegődve, ezen az uton látott hozzá egyes társadalmi feladatokhoz, mint például a csavargás — kiirtásához, s egyes betegségek megelőzéséhez, a betegségeket előidéző okok kiküszöböléséhez. Ezen az uton haladva, az orvosok és az intézet többi mai kutatói minden tanulmányozott „esetet” a haladás szolgálatába állítanak. A törvénszéki orvostan e célból szövetségbe lépett a genetikával, ezzel a viszonylag új tudománnyal, a biokémiával, fiziológiával, a kórbaktériával és a szövettani kémiával, stb. A kutatások végcélja nem korlátozódik csupán a bűnügyi felderítésre, hanem magas szociális-humanitárius célokot követ, amelyeket társadalmi rendünk tűzött maga elé: a bűncselekmények és a balesetek megelőzését, a törvényesség és a hazánkban létrejött új típusú kapcsolatok erősítését. A szakemberek a család megszilárdításának elősegítésére biztos módszert dolgoztak ki a passz megállapítására, a vércso-

portok és az átöröklődés más tényezői alapján. Az iparban és mezőgazdaságban használt ártalmas anyagok vagy gyóvszerek okozta mérgezések ellen vívott küzdelemben hatékony megelőző és gyógyító eszközöket dolgoztak ki a tanulmányok eredményeként. Az egyik laboratórium azt tanulmányozza, hogyan lehet idejekorán felismerni olyan betegségeket, amelyek csak olvankor jelentkeznek, amikor már végeztesse válnak, mint például: a szív-ér megbetegedések, a tüdőgyulladás bizonyos formái, a vírusos infekciók. Végül tulzán nélkül állíthatjuk, hogy nincs olyan megbetegedést vagy halált előidéző kórokozó, amellyel ne foglalkoznának a törvénszéki orvosok. Anélkül, hogy ismernék őket vagy tudnánk létezésükről, ők gondoskodnak a betegség tevélyába esett autovezetőkről, a „bátor” építőmunkásokról, aki biztonsági öv nélkül megy fel az állványzatra, a gyalogjáróról, aki sietve szeli át az uttestet, a honpolgárról, aki tul sokat ivott és így megfellekedezett emberi mivoltáról.

A multban Mina Minovici, ma pedig utódai annak szenteltek és szentelik munkájukat, egész életüket, hogy az ember megőrizze egészségét, méltó és hasznos tagjává váljék a társadalomnak. Ezt a nemes célt tűzte maga elé az e napokban Bukarestben sorra kerülő országos törvénszéki orvostani konferencia, amelyen nagyszámban hazai és külföldi szakemberek egyaránt találkoztak.

Stefan Bratu, az Agerpres szerkesztője

mániai törvénszéki orvostan megalapítója és megszervezője Seneca-hól fordította. A nagy román tudós jegyzetét és levelezését lapozgatva, találunk meg a különböző dokumentumok és személyi tárgyak között, amelyek egy kis, de sok érdekes anyagot tartalmazó emlékvitrinben láthatók. A Párizsban megszerzett orvosi diploma és más tudományos címek, tucatnyi román és külföldi magas kitüntetés, nagy tudományos személyiségektől kapott üdvözlő vagy konzultációs levelek tanuskodnak itt az ember és

Intézetet. Az események, az igazság ereje kortársait is — és nemcsak utódait — arra késztette, hogy „igazat adjanak” neki, s neve még jóval halála előtt halhatatlanná vált. Az ő nevéhez fűződött nemcsak a világon akkoriban csekély számban lévő törvénszéki orvostani intézetek egyikének megalapítása, hanem neki tulajdoníthatjuk a törvénszéki orvostani szakvéleményezés első törvénybe iktatását is, amint arról egy 1895-ben kiadott broszura tanuskodik. Ez a szakvéle-

Bukarest, november 3—5

Országos törvénszéki orvostani konferencia

MI ÚJSÁG A KÜLPOLITIKÁBAN

Lemondott a dán kormány

a szóban forgó amerikai erőfeszítések, a következőket kell felelnünk az amerikai kormánynak nem sikerült elérnie egyetlen újabb célkitűzését sem. Egyébként nem is lehet eredményeket várni mostani politikai irányvonalától.

Constantin Badea